

Voorbij schaakmat

Hans Meijer

Henk Noordhoek belde mij. Bernard Bannink was niet meer onder ons. Elke keer als er een schaker vertrekt wordt het wat stiller om ons heen maar na het totaal onverwachte vertrek van Bernard was het geruime tijd oorverdovend stil. En zelfs nu kost het mij nog steeds moeite Henk te geloven.

Bernard was 23 keer clubkampioen van de schaakclub Promotie. Het was nieuws, zoals Gerhard Eggink opmerkte, als Bernard geen kampioen werd. Ik was vijftien jaar ouder en begin jaren tachtig nog wat sterker dan Bernard. Dat liet hij niet op zich zitten. Als iemand van Bernard won moest hem dat natuurlijk zo snel mogelijk betaald gezet worden. Een karaktertrek die ook Max Euwe typeerde.

Samen met een enkele andere schaakvrienden bezochten we in de zomervakantie schaaktoernooien in het buitenland. Drie keer betrof dit landen in Zuid-Amerika, namelijk Bolivia, Peru en Argentinië. Een land waar Bernard en ik nog naartoe wilden was Chili. Dat zal jammer genoeg niet meer gebeuren.

Samen met mijn vrouw Gardenia logeerde ik een keer een tijdje in de flat van Bernard aan de Bargelaan in Leiden. Hij en zijn moeder gingen in Schotland fietsen. In zijn boekenkast trof ik niet alleen schaakboeken maar ook literatuur over het christendom aan. Bernard bleek een gelovig mens te zijn.

In mijn column 'Vertrokken schakers' van 26 oktober 2008 schreef ik dat dichters als Dylan Thomas (1914-1953) onze gevoelens het scherpst verwoordden. Zijn gedicht 'And death shall have no dominion' zal Bernard aangesproken hebben. Dylan Thomas refereert in dit gedicht aan een brief van de apostel Paulus aan de Romeinen (6:9): 'Christ being raised from the dead dieth no more; death hath no dominion over him.' of volgens de Herziene Statenvertaling: 'Wij weten toch dat Christus, nu hij is opgewekt uit de doden, niet meer sterft. De dood heerst niet meer over Hem.' Voor de originele tekst van dit gedicht en een Nederlandse vertaling door Arie Sonneveld verwijs ik naar de website thehiddenlaw.com.

De uitvaart van Bernard (1964-2025) vond op 6 maart plaats in de Hooglandse Kerk te Leiden. De kerkdienst is te zien op [youtube.com](https://www.youtube.com). Het was een mooie kerkdienst met aandacht voor zijn favoriete sport het schaken. Namens Promotie hield zijn vroegere buurjongen Gerhard Eggink een toespraak.

Bernard in Cappelle-la-Grande (foto René Olthof); Bernard in Mar del Plata (foto Allo Esteban)

Bernard was een fan van voetbalclub Sparta. Dat verbaasde mij want vrijwel alle mensen die ik ken zijn fan van Ajax, Feyenoord of PSV. Alleen van een nichtje uit Nijmegen weet ik dat ze een fanatieke aanhanger is van de lokale club NEC. Dat kan ik nog wel begrijpen maar dat een jongen uit Zoetermeer fan is van Sparta uit Spangen gaat mijn pet te boven. Ik had Bernard natuurlijk moeten vragen waar zijn clubliefde voor Sparta vandaan kwam maar nu is het te laat. Op Wikipedia las ik dat Sparta de oudste betaalde voetbalclub is van Nederland. Bekende voetballers als Dick Advocaat, Pim Doesburg, Denzel Dumfries, Henk Fraser, John de Wolf en Ed de Goeij komen er vandaan. Lang geleden was Sparta een van de beste clubs van Nederland maar tegenwoordig is het kwakkelen.

Sparta speelt in voetbalstadion Het Kasteel. Sparta's bekendste supporter en nachtburgemeester van Rotterdam de dichter Jules Deelder schreef een opmerkelijk gedicht over dit stadion.

Spartaans gedicht

Vroeger of later
ga je dood
Dat staat als een paal
boven water
Zo oud als Sparta
word je nooit

En als je gaat
is het je tijd geweest
Dat is een ding
dat zeker is

Zo niet
ofter een hemel is
maar álster een is
dan zal je zien
dat de Hemelpoort – o!
brok in ons keel –
verdacht veel weg heeft
van het Kasteel

Jules Deelder (1944 – 2019)
Uit: Lijf- en andere gedichten (1991)